

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa Gminy G.  
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń „E.” S.A. w W.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 czerwca 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].  
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt VI ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 listopada 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...]. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z 9 lutego 2017 r. w ten sposób, że oddalił powództwo, rozstrzygając o kosztach postępowania za obie instancje.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie trzech zagadnień prawnych, które wyraził w formie następujących pytań:

„1. Jakie jest znaczenie klauzul zastrzeganych w gwarancjach, a wymagających poświadczenia autentyczności podpisów bądź określonego sposobu doręczania wezwań, czy mają one znaczenie dla bytu roszczenia, czy też winny być traktowane jako rozwiązania techniczne w tym znaczeniu, że wyznaczające sposób jego realizacji?

2. Czy ewentualne uchybienie wymogom wprowadzonym w takich klauzulach może prowadzić do pozbawienia roszczeń beneficjenta gwarancji, a jeżeli tak to w jaki sposób (warunkowe zwolnienie z długu, niemożność jego dochodzenia)?

3. Czy klauzule wprowadzające dodatkowe obostrzenia co do sposobu realizacji gwarancji nie godzą w naturę zobowiązania w przypadkach, gdy gwarancja ubezpieczeniowa konstruowana jest jako bezwarunkowa i płatna na pierwsze żądanie?”.

Niezależnie od tego powód powołał się na oczywiste uzasadnienie skargi, wskazując na wadliwe utożsamienie siedziby spółki z jej adresem.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia o oddalenie skargi w całości i zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie występują zagadnienia prawne w powyższym rozumieniu. Gwarancja bankowa podlega wykładni z uwzględnieniem dyrektyw zawartych w art. 65 k.c. i ograniczeniom w zakresie swobodnego kształtowania przez strony treści stosunku zobowiązaniowego (art. 353<sup>1</sup> k.c.), tak jak każda inna czynność prawna. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że w zakresie dozwolonej swobody kontraktowej strony mogą określić przesłanki powstania odpowiedzialności gwaranta, co odnosi się także do formy zgłoszenia żądania zapłaty przez beneficjenta gwarancji (zob. wyroki SN z 29 marca 2006 r., IV CSK 112/05; z 12 kwietnia 2006 r., III CSK 25/06). Forma zgłoszenia żądania w tym rozumieniu może obejmować również sposób identyfikacji osoby zgłaszającej żądanie, a także miejsce złożenia żądania.

W związku z powyższymi ustaleniami nie ulega wątpliwości, że zgłoszenie w terminie prawidłowego żądania zapłaty jest warunkiem powstania odpowiedzialności gwaranta wobec beneficjenta gwarancji, a pierwsze ze sformułowanych pytań w rzeczywistości nie może być uznane za istotne zagadnienie prawne. Stanowi to również odpowiedź na pytanie drugie. Bezskuteczny upływ terminu do zgłoszenia prawidłowego żądania realizacji gwarancji nie powoduje wygaśnięcia istniejącego wcześniej zobowiązania, ale sprawia, że zobowiązanie takie nigdy nie powstanie, wobec czego bezprzedmiotowe byłoby rozważanie, czy w sprawie miało miejsce np. zwolnienie z długu. Brak jest również podstaw do stwierdzenia, że określenie warunków

realizacji gwarancji mogłoby co do zasady sprzeciwiać się naturze zobowiązania. Abstrakcyjny i nieakcesoryjny charakter gwarancji płatnej na pierwsze żądanie można uznać za dodatkowe uzasadnienie określenia surowszych warunków formalnych jej realizacji.

Nie została spełniona także przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. z powodu jej oczywistego uzasadnienia. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

W ocenie Sądu Najwyższego nie sposób dostrzec tego rodzaju wadliwości orzeczenia Sądu Apelacyjnego. W treści gwarancji wprost wskazano, że wezwanie do zapłaty powinno zostać złożone na adres siedziby pozwanego, który zresztą został wskazany w treści gwarancji. Sformułowanie „adres siedziby” nie jest równoznaczne ze sformułowaniem „do siedziby” i nie ulega wątpliwości, że obejmuje konkretny adres, a nie jedynie miejscowość, w której siedzibę ma organ zarządzający. Zarzut skarżącego, że Sąd II instancji błędnie utożsamiał siedzibę pozwanego z konkretnym adresem, jest w związku z tym niezrozumiały. Nawet w razie ustalenia, że w treści gwarancji przewidziany został obowiązek skierowania wezwania do siedziby pozwanej, którą jest jedynie określona miejscowość, należałoby uznać, że strony miały na myśli adres siedziby. Przyjęcie odmiennego założenia czyniłoby realizację uprawnień powoda niemożliwą.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Ponieważ pozwany wniósł o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego wyłącznie na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i jej oddalenia, nie było podstaw do orzekania w przedmiocie kosztów na etapie rozpoznawania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.